

Kopbrekens voor openbare ziekenhuizen

Is de pensioenfactuur een tikkende tijdbom?

Dirk Van Thuyne, freelancejournalist

Ziekenhuizen die statutaire ambtenaren in dienst hebben of hadden, kunnen op termijn extra financiële zorgen krijgen door de pensioenfactuur. In onze provincie dreigt die vooral hoog op te lopen voor AZ Sint-Jan Brugge-Oostende. "Ik beschouw het puur als een theoretisch risico", sust algemeen directeur Hans Rigauts.

In het Vlaamse ziekenhuislandschap blijven er nog slechts acht openbare ziekenhuizen over. **AZ Sint-Jan Brugge-Oostende** is daarvan het grootste. Het is een publiekrechtelijke organisatie waarbij de Brugse gemeenteraad de samenstelling van de raad van bestuur bepaalt terwijl de werknemers het ambtenarenstatuut hebben. Nu bestaan er twee soorten ambtenaren: statutaire en contractuele. Het onderscheid is belangrijk omdat het onderlinge verschil in arbeidsvoorwaarden aanzienlijk is. Zo hebben statutairen meer loon, meer werkzekerheid en meer pensioen.

Statutairen zitten in een afzonderlijk pensioenstelsel zonder tussenkomst van de sociale zekerheid. De uitbetaling gebeurt door een fonds dat zijn middelen haalt uit afdrachten die de openbare ziekenhuizen doen op de wedde van de statutairen die ze nog in dienst hebben. Met andere woorden, de ambtenaren die nog werken, betalen het pensioen van hun gepensioneerde collega's.

Responsabiliseringsbijdrage groeit

Omdat de ziekenhuizen tegenwoordig veel meer met contractuelen werken, komt dit pensioenstelsel onder druk te staan. Het aantal actieve statutairen daalt terwijl de groep van gepensioneerden stijgt met als gevolg dat de instroom van het fonds onvoldoende is om die pensioenen te blijven betalen. De betrokken ziekenhuizen moeten dit tekort in de pensioenreserve

bijpassen door het betalen van een responsabiliseringsbijdrage. Maar die wordt steeds groter.

In Vlaanderen hebben zowat de helft van de ziekenhuizen met het fenomeen te maken. Het gaat om acht publieke ziekenhuizen en twintig vzw-ziekenhuizen (waar door fusies in het verleden nog een deel statutair personeel werkt). Volgens ramingen zal het tekort voor alle betrokken ziekenhuizen dit jaar 20 miljoen euro bedragen, maar tegen 2028 zal de factuur oplopen tot bijna 130 miljoen euro.

In onze provincie is de financiering van het statutair personeel vooral een probleem voor AZ Sint-Jan Brugge-Oostende. "Ik beschouw het puur als een theoretisch risico", sust algemeen directeur **Hans Rigauts**. "Het probleem stelt zich niet alleen bij de openbare ziekenhuizen, maar ook bij scholen, brandweer, de gemeenten, de provincies enzovoort. Ik geloof niet dat de federale regering ons in de steek zal laten, ze moet met een oplossing voor de dag komen."

Rigauts krijgt daarbij de steun van Zorgnet-Icuro, dat aandringt op een structurele oplossing die een duurzame financiering van de pensioenen waarborgt. Cruciaal is een verbod op de aanwerving van nieuwe statutairen omdat anders het probleem gewoon opschuift naar de toekomst. Nu al zal het nog decennia duren vooraleer het systeem uitgedoofd is.

Propere lei

De problematiek van de statutairen is ook voor AZ Zeno en AZ Delta geen onbekend terrein. Die laatste is het resultaat van een fusie tussen het Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen en het Stedelijk Ziekenhuis Roeselare. "Bij **AZ Delta** hebben we nog een 100-tal statutairen in dienst. Bij de fusie in 2015 heeft het stadsbestuur echter de pensioenverplichtingen van de statutairen voor zijn rekening genomen waardoor dat sociaal passief geen hypotheek op onze toekomst legde", reageert algemeen directeur **Johan Hellings**.

In **Knokke** klinkt een gelijkaardig verhaal. "In 1993 was **AZ Zeno** de allereerste fusie van een openbaar met een privéziekenhuis in Vlaanderen", zegt algemeen directeur **Frank Lescauwaet**. "Blankenberge had toen een 100-tal statutaire ambtenaren en zij konden op termijn de overstap maken naar het OCMW-bejaardentehuis. Dankzij de goede samenwerking met het toenmalige OCMW-bestuur kreeg het personeel een tewerkstellingsgarantie met behoud van alle rechten, zonder daarbij de werking van het ziekenhuis te hypothekeren."